

ΠΕΛΕΚΕΩΣ ΧΤΥΠΗΜΑ άρ. 1/2016.

Στόν άπόηχο του Γιάν Φάμπρο.

ΟΝΤΩΣ ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΑ, έκ πρώτης όψεως τουλάχιστον, εγκαινιάζουμε τή συνεργασία μας με τὸ άγαπητὸ καὶ φιλόξενο *Tar* με πιστὴν άντιγραφὴ καὶ (κατὰ τὸ δυνατόν) μετάφραση τοῦ λήμματος Jan Fabre άπό τὴ *Βικιπαίδεια*:

«Γιάν Φάμπρο (γενν. 1958), Βέλγος «πολυπειθαρχικός» [άγγλ. multi-disciplinary· κατὰ λέξιν έλληνικὴ άπόδοση «πολυτεχνίτης»: τὴν άποφεύγουμε λόγω τοῦ σκωπτικοῦ της χαρακτῆρος, φανερά έκτὸς τῶν προθέσεων τοῦ άγνώστου συντάκτου τοῦ κειμένου] καλλιτέχνης, θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης, χορογράφος καὶ σκηνογράφος.

«Ὁ Φάμπρο σπούδασε στὸ Δημοτικὸ Ἰνστιτοῦτο Διακοσμητικῶν Τεχνῶν καὶ στὴ Βασιλικὴν Ἀκαδημία Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀμβέρσας. Μεταξὺ 1976 καὶ 1980 έγραψε τὰ πρῶτα του κείμενα [Σ.Σ. άγγλ. scripts, ποὺ έρμηνεύεται καὶ ὡς σενάρια: άγνοοῦμε γιὰ τὴ άκριβῶς έπρόκειτο] καὶ πραγματοποίησε τὴς πρῶτες σκηνικὲς του έμφανίσεις [άγγλ. performances, άλλος ὅρος νοηματικὰ άλλιωμένος άπό τὴν πρωτοποριακὴν άργκό].

«Μεταξὺ 1976 καὶ 1980 έγραψε τὰ πρῶτα του κείμενα γιὰ τὸ θέατρο [Σ.Σ. δηλαδὴ τὰ scripts τὴ ἦταν;] καὶ πραγματοποίησε τὴς πρῶτες σκηνικὲς έμφανίσεις του σόλο. Κατὰ τὰ λεγόμενα χρηματικά του δρώμενα [άγγλ. "money-performances"] έκαιγε χρήματα καὶ με τὴ στάχτη τους έγραφε τὴ λέξη «ΧΡΗΜΑ». Τὸ 1977 μετονόμασε τὴν ὁδὸ ὅπου κατοικεῖ, σὲ ὁδὸ Γιάν Φάμπρο καὶ τοποθέτησε στὸ σπίτι τῶν γονιῶν του άναμνηστικὴ πλάκα ποὺ έγραφε: Ἐδῶ κατοικεῖ καὶ έργάζεται ὁ Γιάν Φάμπρο, κατ' άντιστοιχία με τὴν άναμνηστικὴ πλάκα στὸ σπίτι τοῦ Βενσάν βάν Γκόγκ [Σ.Σ. ὀρθὴ ὀλλανδικὴ προφορά: βάν Χόχ], στὸν ἴδιο δρόμο. Τὸ 1978 φιλοτέχνησε ζωγραφικὰ έργα με τὸ ἴδιο του τὸ αἷμα κατὰ τὴ διάρκειά της σόλο θεατρικῆς έρμηνείας του *Τὸ σῶμα μου, τὸ αἷμα μου, τὸ τοπίο μου*. Τὸ 1980 κατὰ τὴ διάρκειά τοῦ

λεγομένου "The Bic-Art Room" [Δωμάτιο Τέχνης μπίκ], κλειδώθηκε επί τρείς μέρες και τρείς νύχτες σε ένα λευκό κύβο γεμάτο αντικείμενα, ζωγραφίζοντας με μολύβια μπίκ [άγγλ. ballpoint pens], ως εναλλακτική λύση στη λεγόμενη Big art [άγγλ. Μεγάλη Τέχνη]. Το 1986 ίδρυσε το θίασο Troubleyn/Jan Fabre με μεγάλη διεθνή δραστηριότητα και έδρα την Άμβέρσα (Βέλγιο). Από το 1980 άρχισε τη σταδιοδρομία του ως σκηνοθέτης και σκηνογράφος θεάτρου.»

Έπονται, σε γλώσσα φλαμανδική και ως επί το πλείστον αμετάφραστοι, οί τίτλοι 51 δημιουργιών του, για τις όποιες το Διαδίκτυο δέν διαφωτίζει περισσότερο. Και τὸ λήμμα συνεχίζεται:

«Ο Φάμπρ φημίζεται για τήν επίδοσή του στη λεγόμενη **Bic-art**, ζωγραφική με μολύβια μπίκ. Το 1990, κάλυψε τις επιφάνειες ενός ολόκληρου κτιρίου με ζωγραφικές καμωμένες με μολύβια μπίκ.

«Ακόμη, διερευνά τις σχέσεις μεταξύ ζωγραφικής (ή: σχεδίου) και γλυπτικής. Επίσης κατασκευάζει γλυπτά από μπρούντζο, έν οίς και Ὁ άνθρωπος που μετρά τὰ σύννεφα ή τὸ Ἀναζητώντας τήν Οὐτοπία, καθώς και από σκαθάρια [sic: άγγλ. beetles].

« Ἰδιαίτερα ἐπαινέθηκε ή διακόσμησή του τῆς ὀροφῆς (μιᾶς αἰθούσης) τῶν Βασιλικῶν Ἀνακτόρων τῶν Βρυξελλῶν με τίτλο Οὐρανὸς τῆς Τέρψεως ἀπὸ 1.600.000... ἔλυτρα σκαραβαίων. Το 2004, στην Ladeuzeplein τοῦ Leuven ἔστησε τὸ Τοτέμ, γιγαντιαίο κορηδὸ καρφωμένο σε ἀτσάλινη "βελόνα" ὕψους 70 ποδιῶν (21,336 μέτρων). Το 2008, τὸ Λοῦβρο φιλοξένησε τήν ἔκθεση τοῦ Γιάν Φάμπρ ὁ Ἄγγελος τῆς Μεταμορφώσεως.

«Στις 26 Ὀκτωβρίου 2012, ἀρκετὰ ΜΜΕ, περιέγραψαν πῶς κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γυρίσματος στὸ Δημαρχεῖο τῆς Ἀμβέρσα μιᾶς προαναγγελλθείσης ταινίας για τὸν Φάμπρ, ζωντανές γάτες ἐκσφενδονίστηκαν στριφογυριστὰ ψηλὰ στὸν ἀέρα, για νὰ τσακιστοῦν κατόπιν πάνω στὰ σκαλοπάτια τῆς εἰσόδου. Ἐνα ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. ὀργανώσεως για τήν προστασία τῶν ζῶων, ὁ κ. Luc Bungeneers δήλωσε ὅτι βρισκόταν σε συνάντηση με τὸν πρῶτο πρόεδρο, ὅταν ἄκουσε γάτες νὰ οὐρλιάζουν. «Πρὸς ἀποτρο-πιασμό μας διαπιστώσαμε ὅτι έν ὀνόματι τῆς τέχνης κακοποιοῦνταν βάνουσα γάτες», εἶπε ὁ κ. Bungeneers. «Καὶ αὐτὸ συνεχίστηκε για ἀρκετὲς ὤρες.» Τελικῶς τὸ γύρισμα διεκόπη ὕστερα ἀπὸ διαμαρτυρίες τῶν ἴδιων τῶν τεχνικῶν. Αὐθμερόν, ἀργότερα, ὁ Φάμπρ ἰσχυρίστηκε ὅτι ὄλες οἱ γάτες ἦταν ἀκόμη ὕγιέστατες και ὅτι

όλα άποτελοϋσαν συνωμοσία τοϋ πολιτικοϋ κόμματος NVA (Σ.Σ. άρκτικόλεξο τής Nieuw Vlaamse Alliantie, δηλ. Νέας Φλαμανδικής Συμμαχίας). Ο κ. Φάμπρ έλαβε 20.000 e-mail που τον κοπανούσαν άγρια για την πρωτοβουλία του. Επίσης άρκετές φορές δέχθηκεν έπιθέσεις από ροπαλοφόρους ενώ έκανε τζόγκινγκ στο πάρκο και κάθε νύχτα αναγκαζόταν να κοιμάται κάτω από διαφορετική στέγη. Ο αναπληρωτής δήμαρχος Άμβέρσας για την προστασία των ζώων και ή όργάνωση για τα δικαιώματα των ζώων Παγκόσμια Δράση για τα ζωικά συμφέροντα διετύπωσαν επίσης δριμύτατες παρατηρήσεις για την άμφιλεγόμενη ένέργεια τοϋ κ. Φάμπρ.»

Το κείμενο αυτό έντόπισε ό Πέλεκυς, άμέσως μόλις ανακοινώθηκε ό διορισμός τοϋ Φάμπρ ως έπί κεφαλής τοϋ Έλληνικοϋ Φεστιβάλ Άθηνών-Έπιδαύρου. Λίγο άργότερα συμπληρώθηκε με την έξις παράγραφο:

«Τό Φεβρουάριο 2016, τό Έλληνικό Έπουργείο Πολιτισμοϋ διόρισε τον Γιάν Φάμπρ Δημιουργικό Διευθυντή [άγγλ. creative director] τοϋ έτησίου Φεστιβάλ Άθηνών-Έπιδαύρου. Σε διάστημα μικρότερο των δύο μηνών, στις 2 Άπριλίου 2016 παραιτήθηκε ύστερα από μιá τεράστια άντιδικία σχετικά με τό σχέδιό του να μετατρέψει τό μεγαλύτερο έλληνικό καλλιτεχνικό φεστιβάλ σε ένα "Φόρο τιμής στο Βέλγιο" αναθέτοντας όκτώ από τις δέκα συνολικά παραγωγές του, σε παραγωγές από την πατρίδα του.»

ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ ΜΑΣ: ήδη από την έποχή τοϋ Κ.Κ.Ε. έσωτερικοϋ, που με διαδοχικές μεταστοιχειώσεις έγινε ό συγκυβερνών με τό ANEL ΣΥΡΙΖΑ, ή παράταξη αυτή συμπορεύθηκε μέχρι προκλητικότητας με όλες τις άκρότητες τής διεθνούς «πρωτοπορείας», έμμέσως ή και άμέσως άντιδιαστέλλουσα έαυτήν με τον σοβιετογενή σοσιαλιστικό ρεαλισμό, κάθε άλλο ή παρακάμψιμο, όπως άποδεικνύεται όλο και περισσότερο. Σ' αυτήν την άπλοϊκή νοοτροπία τείνουμε να άποδόσουμε και τό ήλαροτραγικό φύτεμα τοϋ Φάμπρ ως έπί κεφαλής τοϋ Έλληνικοϋ Φεστιβάλ. Βέβαια, στο δρόμο αυτό είχε προπορευθεί και ή σημερινή αντιπολίτευση: γνωρίζουμε κάλλιστα ποιá γνωστή μουσική προσωπικότητα σύστησε στον Κωστάκη Καραμανλή ως διευθυντή (2006-07) τής Λυρικής, τον άνεκδιήγητο (σκέτη συμφορά) «πρωτοπορειακό» Έλληναίθιοπα «σκηνο-

θέτη» Στέφανο Λαζαρίδη (1942-2010). Είναι ή μόνη προσωπικότης που πῆρε στά σοβαρά καί τὸ «μουσικολόγο» Γιάννη Γ. Παπαϊωάννου (1915-2000), γνωστό ὡς «Νανάκο», ἐπί δεκαετίες μεγάλο ψώνιο τῆς μουσικῆς πρωτοπορείας. Ὡστόσο ή αὐθαιρεσία καί μόνον τοῦ διορισμοῦ τοῦ Φάμπρ, μᾶς δημιουργεῖ εὐλογες ἀνησυχίες γιά τήν παντελεῖ ἀσχετωσύνη καί τῆς νῦν κυβερνήσεως μέ τόν πολιτισμό καί μέ τίς πραγματικές ἀνάγκες διαπαιδαγωγήσεως τοῦ Ἑλληνοσ φιλοτέχνου καί φιλομούσου. Ἄν μή τι ἄλλο, δὲ διάβασε τὸ ἀνωτέρω διαδικτυακὸ κείμενο ὁ ἀνώνυμος που εἶχε τήν πρωτοβουλία τῆς μετακλήσεως Φάμπρ; Χρειάστηκε νὰ γίνει σάλος, γιά νὰ διορισθεῖ τελευταία στιγμή καλλιτέχνης ὑψηλοῦ ἠθους, κατακυρωμένος, σοβαρότατος, μέ ἀναρίθμητα δείγματα γραφῆς: ὁ σκηνοθέτης καί ἐμπυχωτής τοῦ Θεάτρου τοῦ Νέου Κόσμου Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος, ἀναγκασμένος νὰ διεξέλθει **ὀλομόναχος** ἐντὸς τριμήνου κάπου 300 (ναί τριακόσιες!) αἰτήσεις συμμετοχῆς στό φετινὸ Ἑλληνικὸ Φεστιβάλ. Πῶς νὰ μὴ φοβόμαστε ὅτι σὲ ὁποιοδήποτε πολιτιστικὸ πηδαλιούχο (ὑποψήφιο ἢ ἐν ἐνεργείᾳ) καί ἂν μιλήσουμε γιά τήν πλήρως **ἀθεσμοθέτητη** Ἐντεχνη Ἑλληνικὴ Μουσική, θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσουμε ἀπὸ τὰ... Κρινολούλουδα (ἀναγνωστικὸ μου τῆς Α΄ Δημοτικοῦ, ἐπὶ Κατοχῆς), σὲ κάποιον ἤδη, φεῦ, κατέχοντα θέση ἰσοδύναμη καί ἰσόκυρη ἐκείνης τοῦλάχιστον πανεπιστημιακοῦ διπλωματούχου;

Π Ε Λ Ε Κ Υ Σ
(Γιῶργος Λεωτσάκος)
